

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים)	–	(22x2)	–	44 נקודות
פרק שני – עיון בנביאים ראשונים	–	(14x3)	–	42 נקודות
פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א	–	(14x1)	–	14 נקודות
סך הכול	–			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.
כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים) (44 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1–5 (לכל שאלה – 22 נקודות).

1. בראשית, י"ט, א'–ד'.

א. "ויבאו שני המלאכים סדמה" (פסוק א').

לפי רש"י, מהי המטרה של שְׁשֶׁמָה הגיעו שני המלאכים לסדום, ומדוע לא הגיע לשם המלאך השלישי שהיה

אצל אברהם? (8 נקודות)

ב. "ולינו ורחצו רגליכם" (פסוק ב').

רש"י: "וכי דרכן של בני אדם ללון תחילה ואחר כך לרחוץ?".

מהי התשובה של רש"י על שאלתו? (8 נקודות)

ג. "נִסְבּוּ עַל הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד זָקֵן כָּל הָעָם מִקְצָה" (פסוק ד').

לפי רש"י, מה רצתה התורה להדגיש בדברים אלה? (6 נקודות)

2. בראשית, כ"ב, ו'–י"ב.

א. המילים "וילכו שניהם יחדו" כתובות גם בפסוק ו' וגם בפסוק ח'.

כיצד מסביר רש"י את הדגשת התורה שאברהם ויצחק הלכו "יחדו", בכל אחד מן הפסוקים? (8 נקודות)

ב. "אלקים יראה לו ה'ה לעלה בני" (פסוק ח').

הסבר את תשובת אברהם ליצחק, על פי רש"י. (6 נקודות)

ג. "ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה" (פסוק י"ב).

על פי רש"י, מילים אלה רומזות על דו־שיח בין המלאך לאברהם.

כתוב את תוכן הדו־שיח הזה. (8 נקודות)

3. בראשית, כ"ד, כ"ט–ל"ט.

א. הסבר כיצד למד רש"י מפסוקים ל"א–ל"ב על זהירותו של עבד אברהם מעבודת אלילים ומגזל. (8 נקודות)

ב. בפסוק ל"ו מספר עבד אברהם שאברהם נתן ליצחק "את כל אשר לו".

לפי רש"י, כיצד הוכיח העבד את דבריו? (7 נקודות)

ג. "אלי לא תלך האשה אחרי" (פסוק ל"ט).

רש"י: "אלי כתיב".

לפי רש"י, מה נרמז בכתיב החסר? (7 נקודות)

4. **בראשית**, מ"ט, ט'-י'.

א. "גור אריה יהודה" (פסוק ט').

לפי רש"י, מי מכונה "גור אריה", ומדוע הוא מכונה "גור" ו"אריה"? (8 נקודות)

ב. "מִטָּרֶךְ בְּנֵי עֲלִיטָה" (פסוק ט').

לפי רש"י, מהו ה"טרף" שממנו עלה יהודה, וממה עוד עלה יהודה? (8 נקודות)

ג. "לא יסור שבט מיהודה" (פסוק י').

לפי ספורנו, מהי ההבטחה שהובטחה ליהודה במילים אלו? (6 נקודות)

5. **דברים**, ל"ג, ז'-י"ב

א. עיין בפסוק ז'.

לפי רש"י, ציין שני אירועים עתידיים הנרמזים בברכה ליהודה. (7 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ח'-ט'.

לפי רש"י, כתוב שני עניינים המייחדים את שבט לוי משאר השבטים. (8 נקודות)

ג. "לבנימן אמר" (פסוק י"ב).

לפי רש"י, מדוע הברכה לבנימין סמוכה לברכה ללוי, ומדוע הוקדמה הברכה לבנימין לברכה ליוסף?

(7 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (42 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6–11 (לכל שאלה – 14 נקודות).

שים לב: יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י א מצודת דוד.

6. יהושע, ז'.

- א.** "וימעלו בני ישראל מעל בחרם ויקח עכן... מן החרם" (פסוק א').
מה היה חטאו של עכן? הסבר מדוע חטאו של היחיד נחשב חטא של עם ישראל כולו. (4 נקודות)
- ב.** "ויאמר ה' אל יהושע קם לך" (פסוק י').
הבא שני הסברים לאמירה "קם לך". (5 נקודות)
- ג.** עיין בפסוקים י"ד–י"ח.
הסבר כיצד נלכד עכן. (5 נקודות)

7. יהושע, י', י"ג–י"ד

- א.** "שמש בגבעון דום" (פסוק י"ב).
מהו פירוש הציווי "דום", ומהי מטרת הציווי? (5 נקודות)
- ב.** "הלא היא כתובה על ספר הישר" (פסוק י"ג).
מהו "ספר הישר", ומה כתוב בספר זה בנוגע למלחמה של יהושע באמורי? (5 נקודות)
- ג.** עיין בפסוק י"ד.
על מה נאמר "ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו"? (4 נקודות)

8. שופטים, ו', כ"ח–ל"ט

- א.** עיין בפסוק ל"א.
הסבר את דבריו של יואש. (5 נקודות)
- ב.** "וַיִּזְעַק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו" (פסוק ל"ד).
כתוב מיהו אביעזר, וציין את הפסוק בפרק ו' שבו כבר הוזכר אביעזר. (4 נקודות)
- ג.** "אנסה נא רק הפעם" (פסוק ל"ט).
הסבר את הקושי של רד"ק בנוגע לבקשת גדעון, וכתוב את התירוץ המובא בפירושו. (5 נקודות)

9. שופטים, י"א, ד'–כ"ד.

- א.** "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי" (פסוק י"ב).
מה ענה מלך עמון לשליחי יפתח על שאלתו, ומה הוא דרש מיפתח? (4 נקודות)
- ב.** מה ענה יפתח על טענתו של מלך עמון? ענה על פי פסוקים כ"א–כ"ג. (6 נקודות)
- ג.** למה התכוון יפתח כשאמר למלך עמון: "הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש" (פסוק כ"ד)? (4 נקודות)

10. שמואל א, כ"א, ח'–ט"ז

- א.** "ושם איש... נעצר לפני ה' ושמו דאג האדמי אביר הרעים" (פסוק ח').
מה היה התפקיד של דואג האדומי, ומה הוא עשה בנוב? (5 נקודות)
- ב.** "הנה היא לוטָה בשמלה אחרי האפוד" (פסוק י').
באר את המילה "לוטה", והסבר את משמעות הביטוי "אחרי האפוד". (5 נקודות)
- ג.** הסבר את דברי אכיש "חסר משגעים אני" (פסוק ט"ז). (4 נקודות)

11. שמואל ב, ו', א'–י"ב.

- א.** "ויחר אף ה' בגֵּזָה ויכהו שם האלקים על השל..." (פסוק ז').
(1) מדוע חרה אף ה'?
(2) הסבר את הביטוי "על השל".
(6 נקודות)
- ב.** "ויחר לדוד" (פסוק ח').
על מי חרה לדוד? (4 נקודות)
- ג.** "...ויברך ה' את עֶבֶד אדם ואת כל ביתו" (פסוק י"א).
במה בירך ה' את עֶבֶד אדם? (4 נקודות)

פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א (14 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בשבעה מן הסעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב ליד האות על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף – 2 נקודות).

- א. "כל אשר יצא מדלתִי בֵיתְךָ החוצה דמו בראשו".
- ב. "וימס לבבם ולא היה בם עוד רוח מפני בני ישראל".
- ג. "וירוצו כנטות ידו ויבאו העיר וילכדוה".
- ד. "עם חֵרֶף נפשו למות".
- ה. "ואם באמת ובתמים עשיתם... שִׁמְחו באבימלך וישמח גם הוא בכם".
- ו. "ויִבְעַר מִגְדִּישׁ וְעַד קְמָה וְעַד כְּרֶם זֵית".
- ז. "והיה כהִפְנָתוֹ שְׁכָמוֹ ללכת מֵעַם שְׁמוּאֵל ויהפך לו אלקים לב אחר".
- ח. "הגידה לי מה עשיתָה... ויאמר טָעַם טַעֲמַתִּי".
- ט. "עוד שָׁאֵר הַקֶּטֶן וְהִנֵּה רָעָה בְצִאֲן".
- י. "והכתיו והצלתי מפיו... והחזקתי בזקנו והכתיו והמיתיו".

בהצלחה!